

< John Areschoug
Telefon 08-508 28 994, 076-122 89 94
john.areschoug@miljo.stockholm.se

Till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

UNDERLAG TILL BUDGET FÖR MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSNÄMNDEN FÖR ÅR 2010 OCH INRIKTNING 2011 – 2012

Förslag till beslut

- 1 Godkänna underlaget till budget år 2010 och beräkningarna för åren 2011 och 2012 samt överlämna förslaget till Kommunstyrelsen.

Gunnar Söderholm

Håkan Andersson

I. Kommunfullmäktiges inriktningsmål

STOCKHOLM SKA VARA EN ATTRAKTIV, TRYGG OCH VÄXANDE STAD FÖR BOENDE, FÖRETAGANDE OCH BESÖK

- I nämndens underlag till budget berörs flera av de områden som ingår i Vision 2030. Mångfalden, styrkan och den betydelse som staden fäster vid sitt miljöarbete och sin miljö har på ett utmärkt sätt bekräftats genom valet av Stockholm till European Green Capital år 2010. Stora områden i Vision 2030 med miljöanknytning där Miljö- och hälsoskyddsnämnden ihärdigt arbetar är bl.a. bevarandet av biologisk mångfald och grönområden, vattenfrågor, klimatfrågan, byggande av infrastruktur inkl. miljövänliga bostadsområden mm.
- Kommunikationen med invånare och verksamhetsutövare i vid bemärkelse är ett strategiskt utvecklingsområde. Särskilt viktig är informationen via webbplatsen.
- Miljöbalkstillsynen inriktas på ge största möjliga miljönytta. Steg tas för att systematiskt kunna följa upp aspekter på miljönyttan inom hela området tillsyn och kontroll.
- Nämnden har en central roll i flera program- och projektområden. Klimatarbetet framstår dock som ett av de enskilt högst prioriterade områdena näst tillsynen. Genom att vara den sammanhållande kraften i stadens klimatarbete, axlar förvaltningen ett ansvar för att stödja förverkligandet av stadens långtgående målsättning beträffande utsläpp av växthusgaser. Självklart har dock även miljöövervakningen och energicentrum viktiga uppgifter för hela staden.
- Nämndens roll i stadens fysiska planering bidrar till att goda boendemiljöer ur miljö- och hälsoperspektiv skapas och att stadens attraktiva naturnära karaktär tas till vara. Nämnden deltar i planeringen av byggnation av bostäder och infrastruktur inkl. de nya miljöprofilerade bostadsområdena.
- Ytterligare steg tas mot att bli en modern myndighet med helt digitala ärendeprocesser. E-tjänster lämpar sig för områden med höga volymer, processer som går att automatisera och sådana som ger stor nytta för användaren.

KVALITET OCH VALFRIHET SKA UTVECKLAS OCH FÖRBÄTTRAS

- Nämnden har en utmaning i att rekrytera, utveckla och behålla medarbetare med rätt kompetens vilket är en förutsättning för hög kvalitet och god måluppfyllelse. Önskvärt är att kunna bredda kompetensen med avseende på utbildning och yrkesbakgrund. Förvaltningen måste vara en attraktiv arbetsplats med konkurrenskraftiga löner för att kunna behålla och rekrytera medarbetare. Det behövs en kontinuerlig kompetensutveckling eftersom förändringarna i omvärlden ställer krav.

- Nämnden vill erbjuda god service och ha gott anseende i sitt myndighetsarbete. Inom miljöbalkens område lanseras under 2009 en webbenkät för undersökning av verksamhetsutövarnas åsikter om tillsynen.
- Kontaktytan mot invånare och företagare utvecklas, bl.a. i form av flera olika e-tjänster. Under 2008 lanserades en tjänst för information om radonhalter, flera tjänster lanseras 2009, bl.a. registrering av livsmedelsverksamhet och tillstånd för värmepump.

STADENS VERKSAMHETER SKA VARA KOSTNADSEFFEKTIVA

- Trots en nästan halverad nettobudget åren 2007 – 2008 bedrivs i stort sett samma verksamhet som tidigare, vilket visar på en ökad effektivitet. Effektivitets-tänkandet har ökat och kostnaderna minskas när det är möjligt.
- Översyner av taxorna bidrar till att förverkliga lagstiftningens intentioner med självkostnadstäckning av tillsynen och är viktiga för effektiviteten då frågor om inriktning och produktivitet analyseras. En något ökad självfinansieringsgrad kan förväntas inom tillsynen. Ett stort osäkerhetsmoment är vilken inverkan den djupa lågkonjunkturen kan få på intäkterna. Det finns en betydande risk att recessionen minskar antalet verksamhetsutövare och därmed behovet av tillsyn. Detta kan dock komma att visa sig så sent att det blir svårigheter att anpassa antalet inspektörer till det minskade tillsynsbehovet.
- Förvaltningen söker medel från stadens e-tjänstprogram bl.a. för att ansluta miljöförvaltningen till stadens e-arkiv och övergå till en digital ärendehantering och ett digitalt arkiv. Medel har också sökts för att möjliggöra för invånare att via e-tjänst anmäla störningar som kan föranleda ingripande av miljöförvaltningen.

2. Nämndens verksamhetsområden

Det grundläggande uppdraget för Miljö- och hälsoskyddsnämnden är myndighetsutövning, dvs. att svara för stadens tillämpning av miljölagstiftningen, livsmedelslagstiftningen mm. I kommunfullmäktiges budget betonas nämndens expertfunktion och ska i denna egenskap bistå andra förvaltningar och bolag.

Förutom tillsynslagstiftningen är Vision 2030 en grund för inriktningen av nämndens arbete. Miljö- och hälsoutredningen (MHU) är en viktig hjälp för prioritering av insatserna genom dess kartläggning av miljö- och hälsoriskerna.

Redan inledningsvis finns det anledning att framhålla – och som senare utvecklas - att övergången till gemensam IT-service alltså innehåller så många oklarheter att det inger stark oro. För miljöförvaltningen är IT-driften av avgörande verksamhetskritisk betydelse. Den måste fungera! Eftersom övergången inneburit att socialtjänstförvaltningens IT-support, som förvaltningen köpt sedan något år tillbaka, är under snabb avveckling och det ännu inte ens finns en ny leverantör att förbereda en övergång till, hotas verksamheten av det vakuum som nu uppstår. Utvecklingen av nya E-tjänster riskerar att bli fördröjd

och det ständigt pågående förbättringsarbetet av förvaltningens IT-drift kan komma att avstanna. Enligt förvaltningens mening, finns det anledning för nämnden att göra kommunstyrelsen uppmärksam på detta förhållande.

2.1 TILLSYN

Allmänna utvecklingstendenser

MHN söker vägar för att mäta och följa upp tillsynens miljönytta för att säkerställa att denna verkligen leder till förbättringar. Den ska också bidra till att ge en beskrivning av miljö- och hälsotillståndet i staden. Verksamhetsutövarnas åsikter om tillsynen inom miljöbalken ska följas upp.

En stark trend är utvecklingen mot olika e-tjänster, både för information och för olika slags ansökningar och rapporteringar.

Genom fastställelsen av Östra Mälarens vattenskyddsområde och behovet av tillsyn av detta, kommer det att bli aktuellt för MHN att skaffa sig en överblick över verksamheter som regleras i föreskrifterna för området. Bl.a. omfattas hanteringen av hälso- och miljöfarliga ämnen.

I utredningen Myndighetsstruktur inom livsmedelskedjan (SOU 2009:8) föreslås att dagens fyra myndigheter, (dvs . Livsmedelsverket, Jordbruksverket, Fiskeriverket och Statens veterinärmedicinska anstalt) ersätts av tre nya; (Livsmedelssäkerhetsmyndigheten, Myndigheten för havsresurser och fiske samt Myndigheten för jordbruk och landsbygdsutveckling).

I ovan nämnda utredning föreslås vidare att regeringen bör låta se över kommunernas ansvar för livsmedelskontroll. Redan nu övertar livsmedelsverket successivt rikstäckande kontrollobjekt. Förslag om överföring av livsmedelskontroll till staten kan tänkas dyka upp under perioden vilket skulle få omfattande konsekvenser för den kommunala livsmedelskontrollen.

Inom miljöbalksområdet finns en liknande utredning; Länsstyrelsernas Tillsyn. Det är en utredning gjord på uppdrag av Regeringen utförd av länsrådet Magnus Holgersson. I utredningen föreslås att länsstyrelserna tar över en del av de tillsynsområden som kommunerna har idag.

Den ekonomiska krisen kan medföra ett ökat antal konkurser inom livsmedelsområdet och ett minskat antal nya verksamhetsutövare. Detta kan på kort sikt leda till ökade kundförluster. Ett minskat antal nya verksamhetsutövare medför minskat antal godkännanden och registreringar vilket på lite längre sikt ger ett minskat antal verksamheter och därmed lägre intäkter för livsmedelskontroll.

På liknande sätt som det inom livsmedelsområdet har införts en riskbaserad taxa har SKL utformat en riktlinje för en risk- och erfarenhetsbaserad taxa för fasta avgifter. Den nya modellen kan tjäna som ett viktigt planeringsunderlag, men är alltså behäftad med de fasta taxornas brister.

Med hänsyn till EU-kommissionens varningsbrev till Sverige i anledning av överskridandena av miljökvalitetsnormerna för luft, finns anledning anta att åtgärder mot den höga dubbdäcksanvändningen kommer att få ökad aktualitet.

Tillsyn enligt miljöbalken

Nedan redogörs för hur tillsynen förväntas utvecklas de närmaste åren. I stort sett förväntas personalbehovet förbli oförändrat under de närmaste åren. Nämndens målsättning är att tillsynen över tid ska motsvara avgifterna för respektive objekt. Detta ska framgå av planering och uppföljning.

Miljö- och hälsoutredningen är en samlad analys av miljö- och hälsotillståndet i Stockholm. Av denna framgår att viktiga områden är transporter, energifrågor och hantering av kemikalier och farligt avfall. Flera tillsynsområdena med inriktning på risker för hälsa omfattas inte av MHU men måste ändå kunna vägas in vid tillsynsplaneringen. En möjlighet är att skapa ett planeringsunderlag baserat på SKL:s riskklassningssystem.

Miljöskydd

Områden där tillsynsinsatserna kan komma att minska under de närmaste 5 – 10 åren:

- Saneringen av PCB i fogmassor ska vara genomförd 2013 vilket innebär ett intensivare arbete de närmste åren för att sedan upphöra efter 2013.
- När tandläkarnas avloppsledningar är sanerade från kvicksilver kommer denna tillsyn att avta.
- De större industrierna minskar långsiktigt i antal, vilket ger ett långsamt avtagande tillsynsbehov vilket delvis uppvägs av ett ökat behov av tillsyn på förorenad mark.
- Byggandet av trafikinfrastruktur kan komma att minska på sikt allt eftersom större projekt färdigställs men nya projekt kan tillkomma.
- Inom bl.a. kemikalie- och avfallsområdet gäller EU:s regelverk. Effekten för myndighetsarbetet av ändringar av t ex REACH-, RoHS- och WEEE-direktiv är svår att överblicka.

Områden som får förstärkning genom frigjorda resurser:

- Båtklubbar och marinor kommer under 2010 enligt plan att omfattas av tillsyn framförallt genom information och rådgivning. Prioriterade frågor är hantering av bottenfärger och farligt avfall.
- Nya risker förknippade med miljögifter i varor upptäcks ständigt och kan möjligen hanteras genom frivilligt informationsarbete såsom t.ex. genom Kemikaliepakten. Identifiering av tillsynsområden och metodutveckling bör ske i samarbete med Kemikalieinspektionen.

- Inom området farligt avfall behöver tillsynen över gränsöverskridande avfallstransporter utvecklas. Det är problematiskt att så många myndigheter är inblandade och gränsdragningen mellan fungerade produkt och avfall. Här är det oklart om tillsynen kan avgiftsfinansieras.

Kopplat till tillsynen ligger förvaltningens ansvar för arbetet med åtgärdsprogram för buller enligt Förordningen om omgivningsbuller. Under de närmaste åren väntar följande arbete:

- Nästa avrapportering av heltäckande bullerkartläggning samt antal exponerade ska göras 2012. Arbetet planeras starta 2010. Planering för koppling till enkät- och hälsodata.
- Ett uppdaterat åtgärdsprogram mot buller ska vara klart år 2013.

Hälsoskydd

På nedanstående områden sker förändringar som kan påverka tillsynens omfattning och som måste hanteras:

- Rapporteringsskyldigheten för cisterner kommer sannolikt att upphöra under 2009 medan skyldigheten att kontrollera cisternerna kvarstår. Riktade tillsynsinsatser behövs för att kunna följa upp att kontroll av cisternerna sker i enlighet med lagstiftningen.
- Tillståndsgivningen till värmepumpar är svårbedömd. Trots lågkonjunkturen finns det mycket som talar för att efterfrågan kommer att hålla sig relativt stabil under 2010.

Tillsyn enligt livsmedelslagstiftningen

Livsmedelsverket förbereder ändringar i nationella föreskrifter avseende godkännande och registrering av livsmedelsverksamheter. Fler registreringar och färre godkännanden är att vänta genom de nya reglerna som förväntas träda i kraft senast 31 december 2009. Genom förändringarna som medför att kontroll och godkännanden inte behövs före start av en verksamhet, kommer planeringen av kontrollverksamheten att förenklas. Som en konsekvens behövs ändringar i avgiftsförordningen. Taxeändringar är förberedda för att säkra intäkter under ”registreringsåret”.

Livsmedelsverket har överfört merparten av kontroll av livsmedel för särskilda näringsändamål (s.k SärNär) till kommunerna. Arbetsbelastningen har ökat betydligt eftersom kunskap om omfattande speciallagstiftning behöver inhämtas. Det är inte möjligt att få full kostnadstäckning för detta merarbete eftersom det skulle drabba enskilda företag på ett orimligt sätt.

Om ansvaret för nyckelhålsmärkning av restauranger läggs på kommunerna behöver MHN en separat ”enhet” med speciell kompetens för nyckelhålscertifiering. Sannolikt kommer ansvaret att ligga på något slags fristående kontrollorgan.

Länsstyrelsen ska revidera kommuners kontrollverksamhet vilket endast ger en marginell påverkan, men kan leda till ytterligare krav på rapportering.

Nytt rapporteringssystem till Statens livsmedelsverk (SLV) införs preliminärt fr.o.m. 2011 (eller möjligen 2012 om det synkroniseras med nya versioner av ECOS, Miljöreda och Castor), dvs från verksamhetsåret 2010 (eller 2011). Rapporteringen görs mer detaljerad vilket kräver hög funktionalitet och precision i ECOS kombinerat med exakt inrapportering av inspektioner. Detta medför att anpassning av Ecos måste göras i god tid. Utbildning och kvalitetssäkring av inspektionsverksamheten måste få hög prioritet.

Tillsynens ekonomi

Årsarbetare inom Miljöbalks- och Livsmedelstillsynen

	Plan 2010	Budget 2009	2008	2007	2006
Miljöbalkstillsyn	52	52	52	54	54
Livsmedel	40	40	38,5	38	42
Summa	92	92	90,5	92	96

Intäkter/Kostnader inkl full * OH för tillsyn 2006-2010 (mnkr)

	Plan 2010	Plan 2009	VB 2008	VB 2007	VB 2006
Intäkter tillsyn	64,4	64,4	57,8	42,3	38,5
varav Plan och miljö	14,7	14,7	13,9	9,2	7,6
varav Livsmedelskontroll	30,0	30,0	25,8	21,6	19,2
varav Hälsoskydd	19,7	19,7	18,1	11,5	11,7
Intäkter övrigt	0,4	0,4	1,6	1,4	2,0
S:a kostnader inkl OH	85,9	85,9	84,4	83,8	92,4
varav Plan och miljö	19,9	19,9	21,1	20,2	19,2
varav Livsmedelskontroll	37,3	37,3	35,8	35,8	41,9
varav Hälsoskydd	28,7	28,7	27,5	27,8	31,3
Självfinansieringsgrad Miljöbalkstillsyn	0,71	0,71	0,69	0,43	0,38
- varav Plan och miljö	0,74	0,74	0,68	0,46	0,39
- varav Hälsoskydd	0,69	0,69	0,69	0,41	0,37
Självfinansieringsgrad Livsmedelskontroll **	0,8	0,8	0,72	0,6	0,5

* I full overhead ingår lokalkostnad, verksamhetsstöd och förvaltningsledning.

** Korrigerat för avvecklat djurskydd

2.2 PROGRAMVERKSAMHET

Allmänna utvecklingstendenser

Finansieringen av i synnerhet klimatarbetet försvagas kraftigt då miljömiljardprojekten avslutas eftersom de varit en stomme i arbetet. Också miljöbilsprojekten får en svagare finansiering framöver om nya projekt inte hittas.

Klimatarbete

Staden mycket ambitiösa mål och åtaganden inom klimatområdet framgår nedan:

- Minska växthusgasutsläppen från användning av el, värme, kyla och transporter till 3,0 ton /inv till år 2015.
- Staden har beslutat att underteckna Covenant of Mayors, och åtar sig därmed mer långtgående mål än EU har satt upp. Staden har också åtagit sig att anta en energi-effektiviseringsplan. Förslag till plan kommer att tas fram av förvaltningen på uppdrag av SLK.
- Klimatfrågan tas upp i Kf:s budget för 2009 och där framhålls bl.a. nämndens ansvar för att informera om klimat och energieffektiviseringsarbetet till stadens medborgare, näringsliv, organisationer och samt till stadens egen organisation. När miljömiljardprojekten avslutas kommer dock resurserna för klimatarbetet att kraftigt begränsas. I budgeten för 2009 skrivs att nämnden tillförs medel för att genomföra informationsprojektet Klimatneutrala stockholmare även åren 2009 – 2011. Det behöver klargöras hur nämnden ska tillföras dessa medel.

Nedan beskrivs krav på förvaltningens klimatarbete:

- Ökade krav på uppföljning och kvalitet i statistik och ökat behovet av omvärldsanalys. Referensscenarier behöver uppdateras med högre frekvens än tidigare för att följa utvecklingen av växthusgasutsläppen i staden.
- Förvaltningen ska fr.o.m. 2009 ge årliga rapporter över stadens utsläpp av växthusgaser.
- SLK samordnar anpassningen av stadens verksamheter till ett förändrat klimat och förvaltningen ska bistå med faktaunderlag och riskbedömningar rörande effekter av klimatförändringar. Faktaunderlag beställs från expertorgan.
- Energicentrum ska utredas för ev. permanentning. Liksom idag ska uppdraget omfatta stöd till stadens förvaltningar och bolag för att genomföra energi-effektiviseringsåtgärder och ersätta fossila bränslen. Fokus ligger framförallt på stadens fastighetsbestånd. En fortsatt kraftig ökning av efterfrågan på tjänsterna har konstaterats 2008/2009. En ökad efterfrågan kan även förutses för framtiden.

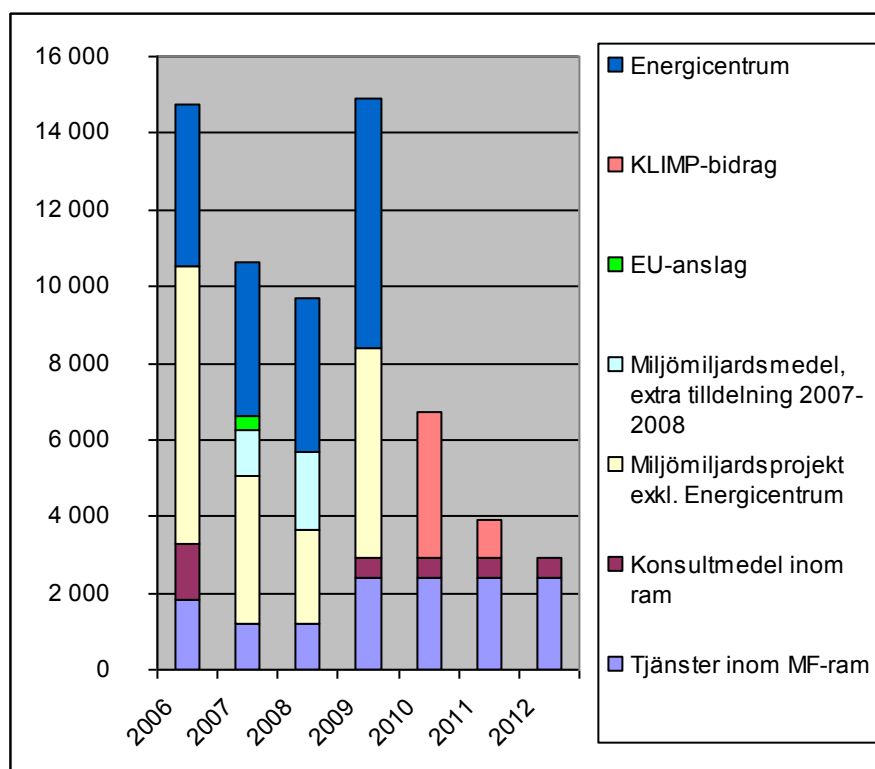
Problematiskt för klimatarbetet är att resurserna till största delen utgörs av tidsbegränsade projektmedel. Under perioden 2007-2008 har förvaltningen utnyttjat medel från miljömiljarden för det löpande klimatarbetet då projekten har kunna anpassas till stadens behov. Det innebär att personalresurser motsvarande ca två tjänster har finansierats från projekten. Uppskattningsvis har ca 2,5 mnkr i fria medel (främst till konsultstöd) använts för löpande arbete. Det löpande arbetet har omfattat att svara på remisser, informationsarbete/marknadsföring samt olika slags utredningsarbete.

Inom ramen för miljömiljarden (projekten Klimatakuten, Klimatpakten, Energicentrum och Klimatneutrala stockholmare) har förvaltningen 2009 resurser motsvarande sex personer och 8,4 mkr i fria medel. Denna finansiering upphör 2009. Under 2010 och

halva 2011 finns KLIMP-finansiering av en av ovanstående sex personer och 3,9 mkr i fria medel.

Inom den anslagsfinansierade budgetramen finns från 2009 fyra personer och 0,5 mnkr i fria medel. Personalbehovet inom ram för det löpande klimatarbetet är därmed uppfyllt men det finns ett behov av fria medel för konsultstöd.

Diagrammet nedan visar resurserna för nämndens klimatarbete 2006 – 2012. Den extra tilldelning av miljömiljardmedel utgörs av Klimatpakten. Miljömiljardprojekten exkl. Energicentrum utgörs 2008 – 2009 av projekten Klimatakuten och Klimatneutrala Stockholmare.

Miljöbilar

Liksom för klimatarbetet är projektmedlen en viktig förutsättning för miljöbilsarbetet. Flera av de projekt som förvaltningen idag driver slutar under 2010. Dit hör EU-projekten BEST, BIOGASMAX, satsningarna inom Miljömiljarden samt laddhybridsprojektet Mobilel. För att kunna behålla omfattningen på miljöbilsarbetet från 2010 behövs nya projekt eller en finansiering via anslag.

Utvecklingen inom området miljöbilar:

- Andelen miljöbilar i staden (60 % enligt preliminära siffror vid slutet av 2008) tyder på att arbetet med miljöbilar inom staden behöver intensifieras under perioden 2010-2012. Målet 100 % ska uppnås till 2010.

- Upphandlingen av drivmedel utvecklas mot mer fokus på hållbarhet. Möjligheter har öppnats för staden att arbeta med att påverka de internationella hållbarhetskraven genom de tidigare framtagna hållbarhetskriterierna.
- Fortsatt stöd behövs för att biogassystemet ska fungera bättre.
- Stora förhoppningar knyts till elbilar och laddhybrider vad gäller klimatutsläppen. Tillsammans med Fortum genomförs projektet MobilEl där laddhybrider och laddstolpar demonstreras. Projektet upphör i december 2009 och därefter finns ingen extern finansiering till att arbeta vidare med inköp av elbilar och utveckling av infrastruktur för laddning.
- De tunga lastbilarna är ett särskilt problemområde eftersom den tunga trafiken bara utgör 10 % av trafikarbetet men är skyldig till stora delar av trafikens miljöfarliga utsläpp, t.ex. ca 50 % av kvävedioxidutsläppen. MHN planerar en kraftsamling för att åstadkomma ett genombrott för miljöbränslen för tunga lastbilar. Problemet är att få alla aktörer att ta ett stort kliv framåt samtidigt, dvs. fordonstillverkarna, bränslebolagen, transportföretagen och köparna av transporttjänster. MHN har därför ansökt om EU-medel till projektet CLEANTRUCK som kan starta i januari 2010.

Miljöfrågor i fysisk planering

Miljöfrågorna i fysisk planering fortgår med ökad intensitet. KF väntas ta beslut om att Norra Djurgårdsstaden och Västra Liljeholmen samt miljonprogramområden ska bli områden med särskild miljöprofil. För dessa områden finns redan nu efterfrågan och förväntan från övriga berörda kontor att förvaltningen ska delta än mer aktivt jämfört med andra plan- och projektområden. Beroende på miljöförvaltningens roll och inriktning på arbetet kan resurser särskilt behöva prioriteras till detta arbetsområde.

Vattenarbete

I slutet av år 2009 fastställs åtgärdsprogram enligt EU:s vattendirektiv.

Miljöförvaltningen har en viktig roll i detta sammanhang som innebär samordning, uppföljning, utvärdering och information. Informationen utgör underlag för prioriteringar och beslut om framtida åtgärder i åtgärdsprogrammet

Det är mycket angeläget att de centrala medel för vattenåtgärder som avsattes i KF-budget för 2009 även blir tillgängliga för Stockholm Vatten, eftersom bolaget ansvarar för merparten av de åtgärder för förbättrad vattenkvalitet som föreslås i Vattenprogrammet. De centrala medlen bör inte bara kunna användas för investeringar utan även kunna disponeras för utredningar, inventeringar mm. som utgör en viktig grund för ett effektivt åtgärdsarbete, liksom för vattenanknutna rekreationsåtgärder.

Som uppföljning på stadens tidigare grundvattenkemiska övervakning är det önskvärt att en ny undersökning kan genomföras 2010.

Miljöprogram

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har ett eget eller delat uppföljningsansvar för 20 av totalt 27 delmål i Stockholms miljöprogram 2008 - 2011. Det pågår en diskussion om att Miljöförvaltningen, på Stadsledningskontorets uppdrag, även ska bistå kommunstyrelsen och vara stödande för förvaltningarna och bolagen i uppföljnings- och kommunikationsarbete kopplat till miljöprogrammet. Några formella beslut i frågan har ännu inte fattats.

2.3 MILJÖÖVERVAKNING

Förändrade förutsättningar

Förändringar som är av intresse för miljöövervakningen är:

- Naturvårdsverkets förslag till ny förordning om miljökvalitetsnormer för utomhusluft som grundas på EU-direktiv och det sk. MIKSA-förslaget ang. länsstyrelsernas samordning av kommunernas kontroll av miljökvalitetsnormer för utomhusluft. Förslaget medför bl.a. nya miljökvalitetsnormer för fina partiklar (PM_{2,5}) och ett system med inriktning på regional kontroll under länsstyrelsernas samordning. Förordningen kommer att fastställas under våren 2010.
- Magelungen, Drevviken, Bällstaån och Stockholms inre skärgård uppnår inte god ekologisk status enligt EG:s ramdirektiv för vatten. Här behövs åtgärder och operativ miljöövervakning. Vattenmyndigheten kommer att besluta om bindande kvalitetskrav (miljökvalitetsnormer) och åtgärdsprogram för sådana vattenområden i slutet av 2009. Kommunerna har en viktig roll i att se till att åtgärderna genomförs.
- Med det nya EG-direktivet om badvatten införs ytterligare krav på dokumentation och redovisning av badplatser, s.k. badvattenprofiler. Att upprätta badvattenprofiler är obligatoriskt för EU-bad och en rekommendation för övriga bad. Miljöförvaltningen erbjuder verksamhetsutövarna, som i de flesta fall är stadsdelsförvaltningar, att mot ersättning upprätta badvattenprofiler.
- Ett samarbete med Svensk Handel har inletts för att på frivillig väg minska skadliga ämnen i importerade varor.

Utveckling av miljöövervakningen

Behovet av nya ekologiska verktyg för förvaltningens expertstöd till fysisk planering och exploatering har ökat. För att möta behovet behövs en uppdatering av den elva år gamla Biotopkartan som fortfarande används i stadens verksamheter och som är en förutsättning för att kunna aktualisera Stadens habitatverktyg.

En långsiktig övervakning av metaller och organiska miljögifter har påbörjats under 2009. Vatten- och fiskprover tas från tre utvalda vattenområden (Årstaviken, Saltsjön och Drevviken). En fortsättning på detta program planeras för 2010 och framåt.

Miljö- och hälsoutredningen

I Miljö- och hälsoutredningen (MHU) redovisas påverkansfaktorer och källorna för miljö- och hälsotillståndet. MHU aktualiseras årligen och vart fjärde år genomförs en större översyn och aktualisering. Nästa mer genomgripande översyn kommer att genomföras år 2010 och presenteras för nämnden i början av 2011. En viktig uppgift är dock att skapa en starkare koppling mellan MHU och tillsynsplaneringen.

2.4 KOMMUNIKATION

Genom att Stockholm utsetts till den första miljöhuvudstaden i Europa under 2010, kommer förvaltningen på en rad områden och på olika sätt att engageras i miljöhuvudstadsarbetet. En central styrgrupp under ledning av stadsdirektören kommer att tillsättas. Det är dock uppenbart att nämndens ansvar i detta hänseende måste avspeglas i budgetarbetet.

Inom tillsynsverksamheten finns små möjligheter att informera verksamhetsutövare och invånare utöver den information som kan ges i det löpande tillsynsarbetet eftersom dessa insatser inte kan finansieras med avgifter. Det är önskvärt att öka den riktade informationen till vissa verksamhetsutövare för att därigenom verka förebyggande samt att kunna vända sig till allmänheten med information t.ex. inom livsmedelsområdet.

För att minska miljögiftsproblemen, som till stor del är knuten till varukonsumtion, behövs det mer av kommunikation och samverkan inkl. arbetsformer för dialog med handeln, branschorganisationer, konsumentrepresentanter m.fl. för att tillsammans med dessa hitta nya kreativa lösningar.

Resurser behövs för att upprätthålla information om stadens klimatarbete efter att projektet Klimatneutrala stockholmare har upphört.

Klimatpakten är en viktig kanal för att engagera stockholmsföretag i klimatarbetet och samtidigt öka möjligheterna att marknadsföra svensk miljöteknik.

Det är önskvärt att genom verktyget Miljöbarometern kunna bredda kommunikationen genom att dokumentera och indexera även extern miljöövervakning om Stockholm såsom rapporter, kartunderlag och mätvärden och att denna tillsammans med all övrig information om miljön görs tillgänglig på stadens webbplats. Genom GIS-redovisning kan invånarna få information om miljön i sin stadsdel och om miljöarbete inom luft, biologisk mångfald och klimat liksom redan sker inom arbetet med vattenprogrammet.

Det är önskvärt att år 2010 kunna genomföra en fjärde enkät i den följd av miljö- och hälsoenkäter som har genomförts 3 gånger sedan 2001. Enkäten syftar till att kontinuerligt följa och belysa stockholmarnas attityder till miljö och miljöarbete, invånarnas beteenden och vanor relaterat till prioriterade miljöfrågor samt hur stockholmarna upplever de tjänster staden levererar inom miljöområdet. Enkäten är bl.a. betydelsefull för att kunna följa upp flera av målen inom stadens miljöprogram. Kostnaden för en ny medborgarenkät är ca 800 tkr och förutsätter att dessa medel kan avsättas i budgeten.

2.5 REGIONALT OCH INTERNATIONELLT SAMARBETE

Nämnden deltar i en rad regionala och internationella samarbetsgrupper och samarbetet har en stor betydelse på flera sätt. Utnämningen av Stockholm som Europeisk huvudstad år 2010 kommer att öka stadens attraktivitet som samarbetspartner varför det är troligt att samarbetet kan komma utökas. Behovet av samarbete kommer också att öka pga. miljöfrågor får ökad tyngd och då i synnerhet åtgärder pga. klimatproblematiken.

2.6 EKONOMI OCH VERKSAMHETSSTÖD

Nämnden har år 2009 en nettobudget på 60,4 mnkr. Denna nivå har uppnåtts efter en neddragning från 111,0 mnkr under åren 2007 - 2008. Enligt kommunfullmäktiges budget finns en mindre neddragning med 0,1 mnkr för effektivisering av administrationen vilket innebär att här utgås ifrån en nettobudgetram på 60,3 mnkr.

Miljöförvaltningens intäkter/kostnader 2006 - 2010 (mnkr)

Intäkter	Plan 2010	Budget 2009	VB 2008	VB 2007	VB 2006
Plan och miljö	21,3	21,3	22,2	15,8	22,8
varav miljöbilsprojekten	5,8	5,8	7,2	6,0	14,2
Hälsoskydd	20,0	20,0	18,9	12,4	12,6
Livsmedelskontroll	30,0	30,0	26,3	21,7	19,3
Miljöövervakningen, SLB mm	7,3	7,3	7,1	7,9	7,7
Verksamhetsstöd, IT-projekt	--	1,1	3,0	0,2	-
Kompetensfonden	--	-	-	-	10,9
Miljömiljarden	--	13,7	17,4	20,2	22,9
Summa intäkter	78,6	93,4	94,9	78,2	96,4
Kostnader*					
Plan och miljö	39,9	39,9	37,5	38,7	48,6
-varav miljöbilar	12,5	12,5	12,4	13,0	21,2
Hälsoskydd	23,1	23,1	21,6	23,4	25,4
Livsmedelskontroll	30,6	30,6	30,7	28,1	33,6
Miljöövervakning	18,1	18,1	21,0	27,5	32,3
Verksamhetsstöd, FC och Nämnd	27,2	28,4	29,2	29,9	32,0
Kompetensfonden	--	-	-	-	10,6
Miljömiljarden	--	13,7	17,1	19,7	22,6
Summa kostnader	138,9	153,8	157,0	167,3	205,1
Netto	60,3	60,4	62,2	89,1	108,7

*I kostnaderna för respektive avdelning ingår OH för lokaler. Här redovisas Verksamhetsstöd, förvaltningschef och nämnd vilka tillsammans med lokalkostnaderna utgör en del av den totala overheadkostnaden.

Förvaltningen gör bedömningen att det är möjligt att ytterligare effektivisera tillsynsarbetet bl.a. genom lägre kostnader. Intäktsidan är mer svårbedömd. Ingen vet idag hur djup lågkonjunkturen blir och vilka drastiska följdverkningar som finanskrisen kan få. Får företagen i staden stora svårigheter medför detta konsekvenser också för

tillsynen genom färre verksamhetsutövare och lägre intäkter. Någon större generell nivåhöjning av tillsynens intäkter är inte aktuell. Som framgår av tabellerna ovan finns en självfinansieringsgrad på drygt 70 % inom miljöbalkstillsynen och 80 % inom livsmedelskontrollen.

Ett intensivt arbete pågår för att utveckla förvaltningens administration. Allt fler administrativa tjänster köps av externa parter. Rollen som myndighet ger begränsningar i möjligheten att handla upp verksamheter och likaså möjligheten att avknoppa. Men det ökade antal tjänster som köps in torde ändå motsvara stadens intentioner att öka andelen upphandlad verksamhet.

Ett omfattande arbete bedrivs för att utveckla e-tjänster inom sju olika områden. Syftet är att öka tillgängligheten och effektivisera administrationen. Processanalyser genomförs av förvaltningens interna administrativa processer. Analyserna ligger till grund för en översyn av ansvarsfördelning, kompetenskrav och arbetsmetoder.

Övergången till gemensam IT-service är ännu oklar och den hittillsvarande utvecklingen inger oro. Under 2009 sker övergångsvis en betydande kompetensminskning när socialtjänstförvaltningens IT-service avvecklas. Risken är påtaglig att övergången till den nye leverantören blir försenad och att kostnaden för den nya servicen innebär en fördyring av förvaltningens IT-verksamhet.

Det förändrade arbetssättet inom det administrativa området ställer ökade krav på den administrativa personalens kompetens. Högre krav ställs på IT-kompetens, beställarkompetens, förhandlingsvana, uppföljningskompetens och analytisk förmåga. Behovet av högskoleutbildad personal ökar.

Det finns ett akut behov av en förstärkning till förvaltningens registratur.

Under perioden 2011 – 2012 bör en ny upphandling av förvaltningens ärendehanteringssystem ECOS genomföras. Verksamhetsutveckling med stöd av IT måste utvecklas.

2.5 STRATEGISKA PERSONALFRÅGOR

Att säkra kompetensförsörjningen är helt avgörande för att nå målen för verksamheten. Rätt kompetens är en förutsättning för hög kvalitet i arbetet. Utmaningen är att rekrytera, utveckla och behålla medarbetare med rätt kompetens för framtida uppgifter. Det finns också ett behov av att bredda förvaltningens kompetens genom rekrytering av personer med annan utbildnings- och yrkesbakgrund. Förvaltningen måste vara en attraktiv arbetsplats med konkurrenskraftiga löner för att kunna behålla och rekrytera medarbetare. Generationsväxlingen är liten men utifrån kommande pensionsavgångar behöver förvaltningen bl.a. se över arbetsinnehållet i administrativa befattningar och säkra tillgången till rätt kompetens för administrativa arbetsuppgifter. Även om ambitionen är att hålla personalomsättningen på en lägre nivå än de senaste två åren krävs alltid rekryteringar till vikariat framförallt för föräldralediga medarbetare.

Personalomsättningen har de senaste åren haft följande utveckling:

2003	2004	2005	2006	2007	2008
3,0 %	2,1 %	4,1 %	12,4 %	16,0%	20,4 %

Olika förändringar i omvärlden och interna omprioriteringar ställer krav på kompetensutveckling och förändrade arbetssätt. Förvaltningen behöver både bred miljö- och hälsoskyddskompetens och expertkompetens inom olika sakområden. Det krävs hög kompetens såväl inom miljöjuridik som inom annan lagstiftning som påverkar vårt arbetsområde. En hög sakkunskap måste kombineras med en förmåga att kunna kommunicera komplicerade orsakssamband.

Förvaltningen ska fortsätta det hälsofrämjande arbetet och hålla sjukfrånvaron på en fortsatt låg nivå.

Tabellen nedan visar utvecklingen av antalet anställda på förvaltningen sedan 2006 inkl en bedömning av utvecklingen för 2010. År 2006-2008 avser läget vid slutet av respektive år. 2009 avser läget 28 februari.

	2010	2009	2008	2007	2006
Tillsvidareanställda	186	186	188	195	206
Tidsbegränsat anställda	23	20	23	27	45
- varav vikarier	13	8	11	20	29

2.6 SAMVERKAN

Samverkan med de fackliga organisationerna har skett i förvaltningsgruppen den 17 och 18 mars. SKTF och SACO gör en erinran mot att pris- och lönekomensation inte budgeteras samt lämnar ett särskilt uttalande som bifogas, bilaga 3.

Slut

Bilagor

Bilaga 1. Blankettset: Miljö- och hälsoskyddsnämndens förslag till budget 2010 och plan 2011 och 2012.

Bilaga 2. Lokalförsörjningsplan.

Bilaga 3. Särskilt uttalande SKTF och SACO. |